

І. Дзюба став міністром культури

Київ (УНІАР). — У середу, 18-го листопада, Президент України Леонід Кравчук призначив Івана Дзюбу міністром культури України, звільнивши від обов'язків Ларису Хоролєву.

І. Дзюба — відомий вчений, публіцист, президент Міжнародної організації українців.

І. Дзюба.

Критикують Міністерство Закордонних Справ України

Київ (УНІАР). — Верховна Рада України ухвалила постанову про Віденську конвенцію 1983 року щодо правонаступництва державних актів та боргів, а також ратифікувала договори про міжнародні правила попередження зіткнень суден на морі та про пошуки та рятування на

морі. З повідомлю виступив міністер закордонних справ України Анатолій Зленко. Депутати різко критикували Міністерство Закордонних Справ України за неповоротливості та слабку активність, за відсутність концепції зовнішньополітичного напрямку України.

Узгіднили документи в справі Чорноморської флотії

Київ (УНІАР). — У пресовому центрі у відторку, 17-го листопада, Міністерства Закордонних Справ України відбулася коротка пресова конференція, на якій заступник міністра закордонних справ Борис Тарасюк розповів про зустріч у Москві з приводу розподілу Чорноморської флотії.

На зустрічі були узгоднені проекти двох документів, які мали здійснити Ялтинську угоду. У першому документі йдеться про об'єднання командування Чорноморською флотією, в другому — про завдання перехідного періоду. Проекти документів узгоднили заступники голів Верховної Ради України Росія Василь Дурдинець і Юрій Язов. А у середу, 18-го листопада, експерти мали вирішити питання про маршрути та пересування кораблів на Чорному морі та про повітряний простір над ним.

Опубліковано „Зібрані вірші“

О. Тарнавського

Джерзі Сіті, Н. Дж. — До свого 75-ліття, що припало на 3-тє травня 1992 року, Остап Тарнавський підготував велику книжку збіраних поезій — збірок у двох томах. Друкованих і деяких же інших. Друкування і роботи записалися і автор уже не побачив найновішого видання, бо помер 19-го вересня ц. р. Але ось ця 450-сторінкова книжка вийшла друком під н. „Зібрані вірші“. Вона в твердій оправі, ілюстрована репродукціями мистецьких обкладинок попередніх авторських збірок, чотирма фотокартками та однією картошкою. У ній — майже всі оригінальні поезії О. Тарнавського у різних надрукованих збірках як „Слова і мрії“, „Життя мостів“, „Самотне дерево“, „Сотня со-

нетів“, як також і ті, що належать до надрукованої збірки „Під віконною ніч“ і зокрема іронічні вірші, що не вийшли ще в ніякій збірці. Книжки О. Тарнавського — це цілісний комплекс його поетичних творів, а з тим вона відкриває перелік особливостей нагоду — як тут чи в Україні — близьке познайомитися із поетовою творчістю; елегантна темно-синя обгортка його твору, що вміщує біля 500 віршів, скромно оздоблена лише двома літерами „ОТ“.

Цю збірку О. Тарнавського в ціні 20 дол. можна набути в дружини автора: Marta Tarnawsky, 6509 Lawnton Ave., Philadelphia, PA 19126-3745, або у книгарні „Свобода“, „Svoboda“ Book Store, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302.

Уродженець Лемківщини —

перший посол України

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмич). — Це справді для нас велика честь, коли до редакції приходить людина, яка була послом України в Польщі Теодор Старак, який вже знає, як і ми всі, що це в цьому місці він передає свій пост Геннадію Удовенкові.

Т. Старак — уродженець Лемківщини, приходить до нас в товаристві найбільш активних членів лемківської громади в ЗСА, а це голови Організації Оборони Лемківщини в ЗСА Марії Дуляк і її вірного співробітника, голови філії ООЛ в Джерзі Сіті Івана Греся.

М. Дуляк інформувала, як завжди ділово і коротко, як це сталося, що послом Т. Старак перебуває саме тепер — напередодні закінчення свого завдання у Варшаві, тут у ЗСА. Прийняв він на запрошення ООЛ щоб взяти участь у XXXIII Крайовому з'їзді, а при тому мати нагоду зустрітися з українською громадою в ЗСА, не лише зі своїми близькими земляками із Лемківщини. М. Дуляк запропонує посломові зустріти своїх сестрих лемківських і від того часу вони були у постійному контак-

Амбасадор до Польщі Т. Старак (перший з лів) в редакції „Свободи“. Поруч нього М. Дуляк, стоїть І. Грес.

Т. Старак був на з'їзді лемківських громадян, а Голова української громади в ЗСА, не лише зі своїми близькими земляками із Лемківщини. М. Дуляк запропонує посломові зустріти своїх сестрих лемківських і від того часу вони були у постійному контак-

ВІДБУДЕТЬСЯ СОБОР УАПЦЕРКВИ

С. Бавну Брук, Н. Дж. — З доручення Священного Патріарха Мстислава Патріарха Канціарія УАПЦ повідомляється, що 17-го листопада 1992 року, викреслено зі складу Єпископату Української Автокефальної Православної Церкви Владика Антонія (Масендица), який з власної волі покинув Церкву, увійшовши одночасно у сильне діяння з колишнім Митрополитом Філаретом (Денисенком), позбавленим єпископського сану Церквою, який він служив, як і було схвалено східними патріярхами, в тому числі і Вселенським Патріярхом Варфолоєм.

Це повідомлення передається до відома духовенства і вірних УАПЦ та інших православних Церков. Наблизившись до проголошення в неділю, 15-го листопада 1992 року в церк-

пам'ятинку в Бавну Брук Патріярхом Мстиславом рішення скласти Всесвітній Український Православний Собор, Патріярха Канцелярія подає нижче склад Дорадчої групи, яка допомогла б Патріярхові у праці, пов'язаній зі скликанням Собору, зокрема з вибором Передсоборної комісії.

До цієї групи покликані наступні особи: Владика Митрополит Константин; Владика Митрополит Андрій, о. Володимир Ярема, о. Тарас Чубенко, о. Юрій Бойко, о. Віктор Кушнір, Св. Ярослав Личик, д-р Анатолій Лисий, Василь Пастушок, Еміль Скопичев, Валентина Кузьмина, Галина Петренко, Олександр Вороніч, Ірина Свєтлицька.

Ця група може покласти до спільної справи, зокрема фахових, людей.

Продовжується гуманітарна

допомога Україні

Вашингтон (Бюро УНС). — 16-го листопада закінчився у Вашингтоні тиждень обговорення гуманітарної, технічної та економічної допомоги для новостворених держав колишнього СРСР.

Між програмами, які вирішено, або вже переведено в життя, були численні, що торкаються допомоги Україні.

На гуманітарному підтинку військовий американський літак U-41 переліз в Україну 9-го листопада 40,000 фунтів вакцини проти кору в рамках „Проекту надії“, який діє під протекторатом Президента ЗСА. Вартість цієї послуги оцінюється на 2.1 міль. дол. Ця

посилка, якою може бути заповнена 375,000 дітей, є першою, а друга із дозою для 161,000 дітей, що її мають переслати в Україну в грудні, дасть можливість захистити всіх дітей, віком до двох років життя.

В діяльності державної адміністрації Крайовий демократичний інститут переправив в часі між 11-м і 15-м листопада у Києві семінар для вивчення співкування поміж державами. У семінарі взяли участь адміністративні провідники з цієї України.

Також у тому часі розпочався у Києві курс для удосконалення телевізійного журналізму, що його ведуть американські знавці.

В. Пинзеник звітає вас про економіку

Київ (УНІАР). — У понеділок, 16-го листопада, на пленарному засіданні Верховної Ради ухвалено постанову про підвищення мінімальних сум заробітної платні та мінімальної суми пенсії до 2,300 карбованців.

З повідомлю з цього питання виступив віцепрем'єр України і міністер економіки Віктор Пинзеник. Він навіс цифри, що відображають сучасний стан економіки України. За його даними, для фінансування непередбачених бюджетом 1992 року видатків необхідні додаткові понад 600 б. карбованців. З них: 109

б. — додаткові видатки, пов'язані зі збільшенням мінімальної заробітної платні, 93 б. — за встановлення заробітної платні педагогічним і медичним працівникам на рівні середньої заробітної платні; у промисловості 22 б. — додаткові видатки на підвищення заробітної платні науковцям і технічним працівникам, решта — видатки житлово-комунального господарства у зв'язку із підвищенням цін на енергоносії. Міністер економіки повідомив, що передбачений дефіцит бюджету складає 44 відсотки валового національного продукту, а з врахуванням кредитової емісії реальний дефіцит фінансових ресурсів держави складає один трильйон 541.6 б. карбованців. З виступу В. Пинзеника випливає, що підвищення заробітної платні автоматично веде до підвищення цін: розпирати це „зацароване коло“ можна тільки тоді, коли прийняти спад виробництва.

ЗАСТРІЧ РАДІОЛОГІВ У ЧИКАГО. — Тут в рамках конвенції Радіологічного Товариства Північної Америки відбудеться зустріч радіологів українського походження, щільно якої є на зв'язання контактів з радіологами в Україні. Зустріч, яку влаштуєють д-р Пол Каплі та д-р Леонід Мосціжко, відбувається з середу, 12-го листопада, в будівлю RSNM, McCormick Place, кімната ч. 3. За інформаційні сліди телефонуйте до д-ра Мосціжко, тел.: в праці (606) 281-4925, домашній (606) 269-2710.

НАТО ГАРАНТИЇ УКРАЇНІ НЕ ДАЄ

Київ (УНІАР). Головнокомандувач збройними силами НАТО в Європі, ген. Джан Шалікашвілі та міністер оборони України ген. Костянтин Морозов виступили на конференції з нагоди завершення офіційних відвідів делегації НАТО до столиці України.

Як зазначив ген. К. Морозов, метою відвідів делегації було поглиблення стосунків між Україною і НАТО, закладених у безрезультатного року, коли Україна стала членом Північноатлантичної ради співробітництва. Ген. Джан Шалікашвілі повідомив, що під час перебування в Україні він мав плідні розмови з керівництвом України, відбувся обмін думками щодо майбутньої співпраці та зміни у самому НАТО у зв'язку з

розпадом Варшавського союзу. Як зазначив ген. Шалікашвілі, НАТО не дає гарантії безпеки Д-р Шалікашвілі підкреслив, що НАТО ніяких гарантії не дає, але буде продовжувати співпрацю з новими друзями. Щодо оборонної концепції він зазначив, що зараз її змінювати не доцільно. „Українські збройні сили не входять до об'єднаних збройних сил Співдружності Незалежних Держав (СНД), але якщо Україна відчуває загрозу її територіальній цілісності, то може звернутися за допомогою до інших держав“, — сказав міністер оборони України.

Югославія не дотримується міжнародного договору

Будапешт (УНІАР). — Тут в середу, 18-го листопада, відбулася нарада членів сесії дунайської комісії. У ній взяли участь представники всіх придунайських держав, а делегацію України очолював амбасадор України в Малярській Ткач. Обговорювалися проблеми міжнародного дунайського пароплавання, зокрема ситуація, що склалася у зв'язку з одностороннім введенням одностороннього ліквіду Югославське тарифних зборів за прохід закордонних судів по югослав-

ському відвізку ріки Дунай. Сесія ухвалила з цього питання резолюцію, про яку був запропонований делегацією України. У ній зазначалося, що дії югославської сторони проти ріки Дунай є порушенням Більгородської конвенції з 1948 року і резолюції ч. 757 Ради безпеки ООН про санкції проти Югославії.

Дунайська комісія запропонує Югославії прийняти дію одностороннього рішення і зняти усі затримані іноземні кораблі.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ інформаційного агентства Бюро, президент Росії Борис Єльцин дав розпорядження дослідити архіви колишнього союзового уряду і КПСС, щоб знайти там документи про кривотвірності події у Вільносі в світі минулого року. Тоді совєтські десантники вбили 14 литовців і поранили кількох осіб, штурмували центральний центр столиці Литви. Литва вимагає віддати 23 колишніх совєтських і комуністичних чинників, причетних до цих подій. Винні повинні бути віддані до суду як за організації бойні колишнього центру, так і за вбивство у травні минулого року сімох литовських митників на кордоні з Білорусією. Серед заарештованих в організації кривотвірності — колишній голова КГБ Володимир Крючков і колишній міністер оборони СССР Дмитрій Язов. Оба вони в даний час перебувають у московській в'язниці, очікуючи суду за організації комуністичного путчу в серпні 1991 року.

АДВОКАТИ ЕРІКА Гонекера вимагають принятии судовий процес над їх підзахисним, заявляючи, що судити приречено на смерть стару людину, хвору на рак, рівнозначне катуванню. Трос судді, які ведуть процес, з трудом дають раду з потоком скарг і просьб захисту. Третій день суду закінчився, а суддям навіть не вдалося оголосити обвинувальний висновок у справі Гонекера і трьох його співпільників. Адвокат підсудного Ніколас Беккер оголосив заключення професора-радіолога за лікаря Моабітської в'язниці Фолькера Тензера. Професор обстежив Гонекера і встановив, що пацієнтові залишилися жити від півтора року.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ має намір продати коло 20 своїх протитанкових снарядів, необхідних в яких, як вважають британські спеціалісти, відпала у зв'язку з закінченням „холодної війни“, і тим самим поповнити державну касу. Як повідомляє лондонська газета „Індепендент“, точна кількість і місцезнаходження цих снарядів, будівництво кожного з яких обійшлося в мільйон англійських фунтів стерлінгів, покищо тримається в таємниці. Немає кошику єдиної думки і з приводу того, як використати ці снаряди.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД заборонив вивіз з країни 20 акварелів Адольфа Гітлера. Властники унікальної колекції мають намір продати її на аукціоні, але уряд побоюється, що картини можуть потрапити в руки німецьких неонацистів, і тому заборонив вивезення їх. Акварелі Гітлера належать сестрі відомого італійського колекціонера Родольфо Сієро, який прославився пошуками пропаганди у роки Другої світової війни творів італійського мистецтва.

ТЕПЕР РОСІЯ опинилася в такій ситуації, коли їй „доводиться спиратися на силу“, без якої, на жаль, багато справ вже не можна вирішити“, заявив в інтерв'ю газети „Красная Звезда“ російський віцепрем'єр Георгій Хіжа. Як повідомляє лондонська газета „Індепендент“, точна кількість і місцезнаходження цих снарядів, будівництво кожного з яких обійшлося в мільйон англійських фунтів стерлінгів, покищо тримається в таємниці. Немає кошику єдиної думки і з приводу того, як використати ці снаряди.

ПОЛОЖЕННЯ РОСІЯН В ПРИБАЛТИЦІ ЗАГРОЖЕНЕ

Нью Йорк. — Місцевий щоденник „Нью Йорк Таймс“ з 22-го листопада помістив довгий репортаж з усіх трьох прибалтійських держав — Естонії, Латвії та Литви про долю росіян, які поселилися там в часі совєтської окупації і які хотіли б там залишитися.

Усі три відновлені держави не дають повних прав негражданам і тому за мешкаль там вже відоміх росіян російської роліни, з яких певна кількість були родинами військовиків, по-біоється тепер за свою далішу долю, працю та зарплату. Розуміється, що з економічною кризою адміністрація цих трьох держав не спитьшати давати росіянам громадянство а з тим усі ті політеції, які їх громадянами мають, зокрема, коли йдеться про працю, економічну допомогу та політичні права. Американський журналіст дав за приклад місто Нарву в Естонії, де на 87,000 мешканців лише 6,000 мали право голосувати у виборах до парламенту. Мешканці, які не є громадянами, а жили там вже два роки можуть старатися

про громадянство, чекати пок на рішення і виказати повним знанням єстонської мови.

Все це є для росіян не звичайне і в цій справі вже інтерв'ювався Борис Єльцин до Організації Об'єднаних Націй, кажучи, що в Естонії та Латвії „сильно порушено людські права“ і тому він не годиться за вимоги цих держав відтратити всещо з того терену російської війська. Але тижневик обсерватор чинників ООН в Естонії та Латвії не ствердила ніяких сильних порушень людських прав, хоч існує можливість, що так може статися, бо прибалтійські держави настоюють на тому, що при проханні дади горожанство від таких людей вимагатимуть знання офіційної мови даної держави. Трохи краще є положення росіян в Литві, де їх живе лише 20%, коли в Естонії є тільки 62% єстонців, а в столиці Латвії, Ризі, живе лише 27% латвійців. Віл росіяни поселилися там після 1940 року і тому ці держави не хочуть їх тепер оцінювати як громадян.

Виступають проти нового

паспорту

Лілічівське (УНІАР). — Місцевий відділ Товариства Української Мови „Відродження“ розповсюдив звернення, у якому, між іншим, сказав: „У зв'язку з тим, що Верховна Рада затвердила опис нового паспорту України, який буде виконаний в українсько-російському варіанті, а рубрика, національність буде відсутньою, Товариство „Відродження“ закликає відомітих від отримання таких паспортів. Паспорт громадянина будь-якої держави — це обличчя держави. Тим паспортом, що його пропонує Верховна Рада України, принижуються національна гідність не лише українців, але й громадян

інших національностей, окрім росіян, які живуть в Україні. Вважаємо новий паспорт колоніальним!“

ВІДБУДЕТЬСЯ ЗБОРІ РУХУ

Київ (УНІАР). — Як повідомляє Збур-Прес, 4-ті Всеукраїнські збори Народного Руху України відбудуться від 4-го до 6-го грудня 1992 року в Києві. З цього приводу пресовий центр зборів запрошує журналістів зголошувати на акредитацію. Зголошення приймає секретаріат Руху: тел.: 044 274-0086, телефакс 044 244-6400.

В АМЕРИЦІ

У З'ЄДНАНИХ ШТАТАХ проживав 1.9 міль. індійців, повідомлює Бюро перепису, покинувшись на свої останні дані. Більшість із 542 племен складається з менш ніж з 1,000 осіб. Лише в чотирьох племенах нараховується понад 100,000 індійців. Найчисленніші племена проживають у західних районах країни, куди переселенці з Європи дісталися в останню чергу, освоївши перед тим східні і центральні райони. Крім того, багато індійців проживає у штеті Оклахома, де є великі резервації.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд у Філадельфії прийняв рішення анулювати контракт і виплатити артистам балету з Донецької групи, які належать їм за гастролю по З'єднаних Штатах. Суд тим самим підтвердив законність аналогічної постанови суду нижчої інстанції, прийнятої у вересні минулого року. Ця історія почалася ще в 1990 році, коли донецький балет на чолі з Валдімом Пісаревим, після успішних виступів у ЗСА, дістав пропозицію знову приїхати на гастролі. В. Пісарев зібрав групу приблизно з 30 артистів і прибув у ЗСА, однак група не мала успіху. Пісарев почав переговори з Алексом Гріпсеном і обідав відвідувати обширне турне групи по американським містах, після чого підписав контракт за себе особисто і за всю групу. Документи були складені на англійській мові, якщо Пісарев володіє дуже слабо. Однак обіцяних ангажементів не було, не було і грошей. Коли артисти звернулися до юриста, то вияснилося, що, згідно з умовами підписаного контракту, вони буквально продали себе в роботу. Суд постановив контракт анулювати, а артистам виплатити обіцяні їм у договорі гроші.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Нью Йорк Таймс“ Роберт Пир повідомив, що головний інспектор Державного департаменту Шерман Фанк провів пресову конференцію, підсумувавши результати семи тижнів службового розслідування обставин вивчення паспортної справи тодішнього кандидата, а нині президента-електа Б. Клінтона, яке проходили співробітники Державного департаменту. За словами Ш. Фанка, Біллі Дімі знав, що справу Клінтона він час перебіркою кампанії детально вивчав і причина всіх архівних розшуків — чисто політична. Однак нема ніяких доказів, що архівні розшуки були початі з ініціативи Білого Дому. На думку головного інспектора, в Білому Домі, очевидно розраховували знайти які-небудь викривальні документи, в надії, що знахідка перешкодить Клінтону здобути перемогу у виборах. Цю справу окремо розглядатиме комісія Конгресу.

СВОБОДА
Українська Свобода

СВОБОДА
Українська Свобода

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomerie Street, Jersey City, NJ 07302

Svoboda (201) 434-0257   UNA (201) 451-2200

БЮРО УНЧС у Вашингтоні (202) 347-UNSW (202) 347-8631 (факс):

Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00, Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Дж. Буш і Б. Клінтон у Білому домі

„Бути кандидатом і урядувати, як президент, — це величезна різниця“, — почули ми ствердження від телевізійного коментатора. Билл Клінтон, обраний 3-го листопада 1992 року на президента ЗСА, напевне відчув цю різницю, коли опинився у перехідній стадії, у ролі власника квитка на замешкання у Білому Домі — зі застереженням, що це може статися щойно 20-го січня 1993 року. Ці два з половиною місяці Билл Клінтон, з офіційним титулом „Президент елект“ — мусить використати на перебрання влади від Джорджа Буша, на вибір членів свого уряду, на підготовку кандидатів на 2,000 різних становищ, і — що найважливіше — на підготовку реалізації бодай мінімуму приречено, що їх зробив народом-ві під час виборчої кампанії.

Билл Клінтон призначив був в тиждень після виборів малий гурт своїх представників, які перебрали би від державної верхівки Джорджа Буша різні тимчасові функції, використовуючи примирливу заяву Буша негайно після проголошення вислідів виборів, — що він у всьому pomoже Клінтонові у перебранні влади. В середу, 18-го листопада формально все ще тільки „обраний президент“ — вперше увійшов до Білого Дому на зустріч з президентом Джорджом Бушем. На телевізійному екрані можна було бачити тих двох мужиків, як один одному подали руку і як вони відійшли — до „овально-го“ кабінету президента ЗСА. Розмова ця мала тривати 20 хвилин, а тривала близько години і ми почули, що Буш інформував свого гостя і наступника про справи, щодо яких той наступник найслабший — про найважливіші актуальні міжнародні проблеми.

Після тієї зустрічі Клінтон відітхав із своїм почотом до підміської околиці, де був цілком інший світ: світ людей, мужиків і жінок, які не цікавилися великою політикою, а в найпершу чергу — можливостями якнайкращого матеріального прожитку для себе і своєї родини з повною пригоршою ніби малих, але болючих проблем буденщини. Клінтон розмовляв з людьми, заявляючи стурбованню долею дрібних підприємств, що їх — згідно з своєю перед-виборною обіцянкою — буде підтримувати...

Навіть монархи і президенти є тільки людьми. Ось у минулу середу йшли одні поруч одного Буш і Клінтон, але тільки Клінтон всміхався, бо радів, коли все це господар Білого Дому Джордж Буш переживав свою програму. Вона найболючіша тому, що її він не сподівався. Президент Буш був такий певний, що його перевиберуть на другу чотирирічну каденцію, що злегка вважав собі внутрішню ситуацію, злегка вважав існуючу економічну кризу і злегка вважав будь-які підготовки аж до початку цього року. А він, Буш, мій вяртувати свою популярність, коли б два роки тому переставився на внутрішній терен країни і коли б у більшій мірі прислухався до голосів громадян.

Билл Клінтон був найслабшим кандидатом Демократичної партії. Куди сильнішим і загрозливим для Буша був мій юнорський губернатор Маріо Квома, який рішуче відмовився кандидувати. Слід повторити сказане вже на цьому місці, що ніхто інший і ніщо інше не підготувало програму Джорджа Буша, як тільки зробив це він сам. Кожному з нас відомо з власного досвіду, яке це прикре почуття — свідомість зробленої помилки. Помилкою Джорджа Буша було загибання другої чотирирічної каденції президенту і свідомість цієї історичної помилки мусить пригнічувати Джорджа Буша, державного мужа непересічного формату — без уваги на його помилки, як Президента.

Маємо тепер добру лекцію, як треба поводитися у вагомих історичних моментах. Скінчилися вибори, один виграв, другий програв, але один одному подали руку і звязалися за підготовку до дальшого існування рідної великодержави — без найменшого потрєсання. Два мужі — різні ідеологічні світогляди, але однакова особиста і політична культура. Під час передвиборчої кампанії кожний із них поводирав „без рукавичок“. Скінчилися вибори — Буш телефонічно „гратулював“ Клінтона, а тепер Клінтон на кожному кроці, раз-у-раз, підкреслює, як Буш облягує йому перебрання влади.

Гурт теперішніх найближчих співробітників і дорадників Билла Клінтона складається з осіб, що їх призвав нічого нам не говорять. Треба про як це вже була мова, вичекати — кого Билл Клінтон вибере на державного секретаря, секретаря оборони, на дорадника у справах Кривої оборони і на директора Центральної Розвід-ної Агенції — це ці резорти, які безпосередньо або посередньо пов'язані зі закордонною політикою: тоді зможемо вже як-так орієнтуватися, яким шляхом підуть взаємини Америки з Україною.

У січні ц. р. Росія ступила на шлях реформи. Якби вона обрала цей шлях одностайно, від першого до останнього громадянина, об'єднана єдиною волею, сильним розумінням національних проблем і завдань, то тепер, з кімцем року і неюди-ним чекав би успіх. І навіть найскромніший наші-мав би значення триумфом, бо засвідчив би незворотність процесу демократи-зації російського суспіль-ства. І це було б світовим дивом — очевидно, першим примемим російським ділом до реставрації економіч-ної системи брежнєвських часів. Вони погложува-ли, що та система мала „окремі недоліки“ і що ре-форми є потрібні, однак від-кидають єдиний істинний дарадський „або-або“, впа-няючи, що знають „третій шлях“, що в Росії ніби існує альтернатива вільно-му ринкові. Вчорашні ко-муністи, ставши „мудри-ми заднім чином“, знову-вчуться Єлцина і його уряд в заштод швидко-го, „обвальних“ реформах, у розвалі „пальнової еконо-міки“, в розвізанні „госпо-дарських зв'язків“ між ко-лишніми підлеглими рес-публиками. Мачон у певних пунктах формально рацію, вони не можуть взяти до голови фундаментальної засади: Советський Союз запев заєрєдний, сам від себе, і є тільки один спосіб досягнення вищої мате-ріальної і духовної культури — це шлях відмови від ім-перських амбіцій, шлях при родного національного розвитку. Відкинувши лукавство, Єлцин зваявляв-

опинилися на тоненькій межі, на якій гідно віді-знати їхні заслуги від їхньої поразки.

Єлсін вороги першого всеродного обраного пре-зидента, певна річ, не хо-чуть вигладати невисла-ми настільки, щоб закли-кало до реставрації еконо-мічної системи брежнєвських часів. Вони погоджували-ся, що та система мала „окремі недоліки“ і що ре-форми є потрібні, однак від-кидають єдиний істинний дарадський „або-або“, впа-няючи, що знають „третій шлях“, що в Росії ніби існує альтернатива вільно-му ринкові. Вчорашні ко-муністи, ставши „мудри-ми заднім чином“, знову-вчуться Єлцина і його уряд в заштод швидко-го, „обвальних“ реформах, у розвалі „пальнової еконо-міки“, в розвізанні „госпо-дарських зв'язків“ між ко-лишніми підлеглими рес-публиками. Мачон у певних пунктах формально рацію, вони не можуть взяти до голови фундаментальної засади: Советський Союз запев заєрєдний, сам від себе, і є тільки один спосіб досягнення вищої мате-ріальної і духовної культури — це шлях відмови від ім-перських амбіцій, шлях при родного національного розвитку. Відкинувши лукавство, Єлцин зваявляв-

Хто відвідував Україну не того, щоб нагрізати-ся усмак недостатності там різних комфортів, що їдуть тут з відкритим українсь-ким серцем, той знає добре, якій різнірідній допомогі потребує сьогодні наша від-роджувана Батьківщина. Потребує — і то негатаво. Ліки-вітаміни-харчі-одна-технологія-кінчилися... Все не необхідне і все це ми повин-ні постачати, як і як може, із великого шкєрєдця, як так „щоб заоболіло“, щоб навіть ради цієї допомоги відмовити собі в одній ко-м. „Бо пора це велика ко-м.“ — сказав би Іван Фран-ко, і це найбільш оправ-данним, як говорив у свої часи, якю стотно їд то-му.

Та потреби сьогодніш-ньої нашої землі не вичер-пують ще далеко самими видимими й доторкаль-ними предметами, які сїдл по-стачати. Ми маємо ще теж інші скабрі, кри матері-яльних дібр, які відлясно нам збирати, живучи тут, у країнах високого стандар-ту. Наші молоді поколі-ня насогодні — це вже друге, а то і третє, мали нагоду здобувати високу освіту, користати із усіх здобувів вільної культури — як технічної, так і духо-вної.

І наші молоді професі-онали високої класи роб-лять і за цю-от високу ко-м. Чужою про незвичай-но успішні курси англійсь-кої мови, управління, новітніх лікарських засобів, що їх провадять в Україні діас-порні сили.

Недостаті й недоліки і-снують теж у такій пере-важливій ділянці — вихова-нн і шкільництві. Предме-ти такої першорядної ваги, як от українська мова чи історія, там викладали, як зрештою і всі інші, за нег-нучими та непершнучими аказівками „згорі“ і то завжди так, щоб діти вир-остили в почутті непевнати до рідного слова, власного м-ну, до власної і з усіх кохленим — у півничного сусїда. Нічого дивного, що

Наталія Годзілевська, Київ

НА ВАКАЦІЇ — ДО АМЕРИКИ

У далеку дорозу людина бере паперунок для інших, а для себе, для душі! Якщо ця людина художник, то, звичайно, фарби та пензлі! Це і знову Віктор Годзілевський, який за покликом душі з раннього дитинства — малаяр.

А далека та невідомо дорога В. Годзілевського пролягає з України до Америки. Відомо, що вперше проклали цей шлях українці ще понад сторіччя тому, коли почалася масова еміграція з України. Історичні крутозлами, людські долі розкидали наших земляків та їхніх нащадків буквально по всій земній кулі. Видирали їх від батьківського коріння вояс — лихоліття, політичні стреси і незгоди, а бажання мати право на життя і продовжити свій рід гнало на далеку чужину. І ось, коли настала доба відкриття, відновлення історичної пам'яті, — прагнення до планетарного єднання людей одного роду помітно зросло. Те, що в ЗСА живе близько дві мільйони українців, стало помітно відчуватися в Україні протягом останніх років. Ажде більшість залишила на батьківщині рідних і близьких, з ким підтримує зв'язки, навідується, обмінюється запрошеннями. Ось про це — як тепло приймали українців за кордоном розповіді мені батько, коли повернувся на Україну.

Не буду змалювувати, з ким турбуваннями стикається людина, яка хоче відвідати американський континент: очікування візи, обмін валют, купівля квитків тощо. Однак, зробити це все так можливо. Коли мій батько вперше відвідав Єднанн Стейтн Америки, ніхто про його художні здібності не здогадувався. Зустріли американські українці його щиро і з любов'ю, бож це був гість з

СВОБОДА, ВИТОРОК, 24-ГО Листопада 1992.

РОСІЯ НА ПОРОЗІ

І.Немащений із реформ

виокремити Росію з безли-кої „советської народу“. У першому намаганні і Гор-бачова зберегти Советсь-кий Союз Єлцин, діючи як обраний долею лідер, по-бачив фатальну загрозу для існування такої і російсь-кої нації.

Ось, кому галасливе про-повідання „третього шля-ху“, заклики до орієнтації на „китайський варіант“, до відновлення однопартійної тоталітарної системи при „поступових“ реформах — це чистої води демагогія. Советський Союз не зали-шив ніякої можливості для продовження тоталітариз-му, отже, для „пальнової“ економіки.

Самозрозуміло, що саме розпад Союзу, а не еконо-мічна некомпетентність єл-цинських дорадників, ре-форми „обвальність“, зу-мовили. Однак, на жаль, уряд Гайдара не ухиляв і помел-ко. Він узявся стабілізу-вати державний бюджет, не припинивши старих витрат на армію і беззалийну сис-тему колгоспів. Замість встановити низькі податки, щоб стимулювати приват-ні підприємств і цим га-рантувати на майбутнє до-даткові надходження у бюд-жет, уряд зробив податки високими, на першому кро-ці вивши приватне підпри-ємство. Курс рубля катас-трофічно впав і продовжує

Деякі дні тому, у зв'яз-ку з виходом України із зони рубля, Росія поста-новила й від не брати за природні ресурси тільки валюту.

Усі ці тяжкі борсання, що стосуються господарської ситуації і способу забезпече-ння себе хоч би найбільш необхідним, харчами і одя-гом, вказують на універсаль-ну причину: російська економика наразіштомисти-лася російській політиці.

Продовження буде.

Лєса Храплива-Щур І ТАКА ДОПОМОГА НЕОБХІДНА

Отож іпостала думка про відвідини дітей в Україні. Плєнує їх Світова Коор-динаційна Виховно-освітня Рада при СКВУ на спілку із Відділом Освіти міської у правління Львова. Там займається організацією цих курсів завідувачим цим відділом — Михайло Бре-гін, із дисципліною перебра-ла на себе цю ініціативу, з рамени СКВОР-ів, літня директорка шкільно-ї української школи с. Софії в Мєссєага — Над-ія Луїш. Курси повинні відбутися влітку 1993 у Львові, а до участі запро-шують педагогів не лиш із Львівської області, а й з усієї України, з окремою увагою до особливо загро-женних національно облас-тей, як Луганська, Мико-лаївська, Одеська, Закар-патська, Кримська.

Та перша передумова для проведення таких курсів — це наявність відповідної складу інструкторів-викла-дач, з належним профе-сійним знанням. І тут звер-нення до молодих педаго-гів, до психологів, які зай-

воляє кожній дитині на як-найвищий самоовият та ріст.

Отож іпостала думка про відвідини дітей в Україні. Плєнує їх Світова Коор-динаційна Виховно-освітня Рада при СКВУ на спілку із Відділом Освіти міської у правління Львова. Там займається організацією цих курсів завідувачим цим відділом — Михайло Бре-гін, із дисципліною перебра-ла на себе цю ініціативу, з рамени СКВОР-ів, літня директорка шкільно-ї української школи с. Софії в Мєссєага — Над-ія Луїш. Курси повинні відбутися влітку 1993 у Львові, а до участі запро-шують педагогів не лиш із Львівської області, а й з усієї України, з окремою увагою до особливо загро-женних національно облас-тей, як Луганська, Мико-лаївська, Одеська, Закар-патська, Кримська.

Та перша передумова для проведення таких курсів — це наявність відповідної складу інструкторів-викла-дач, з належним профе-сійним знанням. І тут звер-нення до молодих педаго-гів, до психологів, які зай-

батьківського краю, а саме — з Тернопільщини. На третій день перебування, Микола Павлів (який теж родом із Західної України), вирішив показати країнові як живуть українці в Америці. Поїздка до Вотервіллі, де є українська церква, клуб, спортивна зала, майстерня врання до В. Годзі-левського. До гмибини душі його вразило те, що українці за кордоном прагнуть зберегти у своєму середовищі українсь-ку мову, народні звичаї, культури, мистецькі та побутові традиції, зрештою, свою національну ідентич-ність — і все це в умовах іншомовного оточення, незважаючи на неважкі процеси асиміляції.

До Вотервіллі М. Павлів та В. Годзілевський приїхали того дня, коли з навколишніх стейтів зїхалися українці абн разом відпочити. На площі біля клубу дунала українська музика, чимало людей було в українських одягах, можна було відвідати страви національної кухні. Ві ці подорожі буквально ще й досі залишаються в пам'яті гості, навіть смакові якості голубців, ковбас та вареників, що вони, як переконався В. Годзілевський, тут не гірші ніж в Україні.

Враження від мандрів змусили його взятися до малю-вання. Мольберт же з більшою силою притягував до себе тут, ніж на Україні — можливо через те, що на відстані він почуває застероженість, відчуває, як його пензля, м'якою створює цілісний образ американського краю, який подурався багато вражень. Художник малював і пєсїзай, і краєвиди, що їх, на гзядку про ЗСА, хотів привезти додому. Але Рому це не вдалося.

Одного разу талант землі помітив священник католи-чеської церкви св. Петра і Павла о. Володимир Андрушків, котрий сам художник і має чудові роботи. Сталося це випадково і несподівано для В. Годзілевського. Картина краєвид, яку він подарував Остапові Поповському (що родом з Бучача), потрапила до рук духовного наставника В. Годзілевського. О. Поповський навмисно показав отцеві цю картину, абн той її оцінив. Мабусть, саме тоді о. Володимир вирішив, що малаер в Україні зможе відновити іїню церкву. І. В. Андрушків запропонував В. Годзілевсь-

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Ю. Стефанівський
Львів

Заньківчани розпочали новий сезон

Свій ювілейний сімдеся-тий сезон Львівський дра-матичний театр імені Марії Заньківської розпочав на пєсїях вакацій, а після над-вечір'я напруженої праці. Минулий сезон був для ак-торів нетиповим. Зміна по-літичної ситуації у ССРСР, а потім його розпад, відно-шення незалежності Укра-їни — дали змочу колек-тивній творчій практично повністю обновили репер-туар, зробили його укра-їнським не лише за фор-мою, але й за духом і зму-сили перенести основний напрям роботи за межі Галичини, в першу чергу на схід України.

Практично ціле тїло га-стролювань віну у Києві та Чернівцї. Наші брати на сходї, десятками років по-збавлені правдивої інфор-мації, у животворному же-реї творчості заньківчан пїзнавали себе, історію сво-го народу, починали розу-міти жак минулого, реші-ли окремі народові розу-міння, що його найстраш-нішим довічний ворог, за-кликає до пїльноти і боро-твби.

Трилогія примуше гля-дача замислитися і, відки-нувши столїтні ідеології ширі, ще подивитися у минуле — подивитися, зро-зумїти, зробити висновки. Попїл Батурина, сплене-го, але нескороного, що став символом незнищен-ності своєї здатності до від-родження української нації, ступає в серце кожного українського патріота, кляче його до боротвби.

У найпершій часті, за найкращіших обставин, гу-мор був притаманний мен-талітету українця і тому наступна пер'єра-зона — комедія „Василь Свєстун, молодий козак, великий ба-ламут“ (дебют в театрі єс-нарїста В. Герасимчука). Молодий режисер В. Сїкор-ський, композитор І. Біло-зїр, художник В. Бортяков, разом із залїзаними у нїй акторами напружено пра-цюють, щоб вже у середині листопада подати виставу на суд глядачів.

Естетичною вишукані-стю і пошуків пїдходу до пїдставлення високого мистець-кого рівня продовжує раду-вати своїх шанувальників Алла Бабєнок. Тепер во-на працює над драмою Кар-пенка-Карого „Гріх і по-каяннє“, що взагалї-то є звичкою у репертуарї укра-їнських театрів. Досвід відомого режисера, яка зїд-сила постановку українсь-ких класиків Карпенка-Ка-рого „Житєське море“, Ольська Островського „Нї-рвана“, Володимир Винни-ченка, Чорна Пантера і Бі-лий Ведмїдї та „Брєхня“, „Мєланхольний вальс“ за

Уяснення глядачима справжньої історичної ролі гетьманів Павла Полуботка та Івана Мазепи, як будівників української державності, усвідомлення жа-ху вчинених московських окупантами злочинів при українській чинї найважли-віший наслідок цьогоріч-них гастролей заньківчан.

Нєсподівано колектив те-атру взяв участь у двоєх фестивалїях у Херсонї, при-свяченому 100-лїттю від-народження Миколи Куліш-а, та в Москві на І Між-народному ім. Антона Че-хова з виставами „Народ-ний Малахїї“ та „Брєхня“ і здобули високї оцінки фа-хівців.

Надзвичайно важливою для пропаганди українсь-кої держави, її мистецтва та культури була поїздка львів

кому маломалювати картини з релігійним сюжетом. Прохання малайр виконав — образ „Народження Ісуса Христа“ став ексканом художника. Хочу зазначити, що В. Годзі-левський і-за певних причин не має формальної художньої освіти. Проте на Україні він працював художником і люди знавали його талант. Отож, пропозицію о. В. Андруш-кова він сприйняв з радістю і гордістю — алде йому довірили реставрацію саме української церкви. Прямемо здивував художника і те, що українці за кордоном змудили вберегти гармонізацію релігійного життя, і ніхто не протестував, коли малайр православної віри взявся оформлювати католицьку церкву. Головне — віра в єдиного Бога. Там, в Америці, міжконфесійний розбрат в Україні видався йому смішним. А вітм, він — мирянин, і вузькоконфесійний фанатизм його ніколи не цікавив; тим більше, що він — людина мистецтва.

Незабаром виявилося, що Михайло Поповський (син Остапа), теж має художній дар до малювання. Він забавив допомогти художникові у роботі. І вони обидва почали реставрувати духовну свянтину українських мешканців Котковця. Малайр працював в академічному стилі, так як і на Україні — і мовчав, і не вступав у дискусії, і не вступав у дискусії. Робота вдалася на славу, але жаль, що не була завершена, а художник був змушений повертатися додому, ще відпустки швидко сплинуло. Тоді парафіані разом з отцем вирішили на другий рік дочекати вже свого малайра, абн саме він наступного літа закїнчить реставраційні роботи. Палїтра, пензлі, фарби, — все залишилось в Америці, а сам В. Годзілевський повернувся на Україну, радий з того, що його працю справжньому оцінили люди протилежних смаків і вподо-бав, визнавши непервотність стилю, художній талант. До речі, повернувся на Україну В. Годзілевський, отри-мавчш у подарунок від о. Андрушків святе Євангелїє, на прохання духовного наставника, він передав автокефаль-ний православний церкві у Збаражї — як ще один доказ миролюбних намірів українців і-за кордону.

Продовження буде.

Заньківчани...

(Закінчення зі стор. 2)

Ольгою Кобиляською, а ще Б. Шов, В. Шекспіра, вміня Бабенко підбрати авторський ансамбль, не традиційний підхід до драматургії дає підстави сподіватися, що нова її робота буде визначною подією у театрологічному житті Львова і України.

Львів'яни люблять театр імені Марії Заньковецької, на виставах не бувало важко уявити собі Львів. І мало хто знає, що його будівля потребує ремонту, бо знаходиться у аварійному стані. Споруджена у 1837—1842 роках за проектом віденського архітектора Л. Піхля для розважального закладу, в 1940 році вона була переобладнана під театр. Будівля ця унікальна, має два великих фойє, залю на 905 місць з чудовою акустикою, зручною розташовану сцену.

Попри значні грізнітні ходи, неможливе збільшення інтенсивності і зміна характеру руху транспорту на прилеглих вулицях, нещадна експлуатація призвела до появи тріщин у стінах і фундаментах. Невідкладно потрібне посилення останніх та перекриття. Конечність реконструкції будівлі театру була очевидною вже у 1952 році, але для місцевих компартійних вождів проблеми культури, особливо української, завжди були чужими і грошей на її потреби вони не давали.

Не має театр системи пожежогащення через відсутність резервуарів води необхідного об'єму, дамо морально і фізично застаріла система пожежної сигналізації.

Є ще одна дуже специфічна проблема, за вирішен-

СТІВЕН МОГБЕН, головний асистент Елізабет Тампосі, яка займала пост заступника державного секретаря, подав на резігнацію. Активісти Республіканської партії Е. Тампосі була звільнена недавно на розпорядження президента Джорджа Буша за те, що вона дає завізку розслідувати паспортну справу Білла Клінтона, який в кінці 1960-х років брав участь в антивоєнних демонстраціях в Англії, а потім їздив у Москву і Прагу. Заява Могбена про резігнацію прозвучала напередодні того, як комісія Державного департаменту повідомила про результати перевірки, що саме був ініціатором дослідження справи Клінтона. Могбен повідомив, що залишає свій пост наступного понеділка і відмовився коментувати свою участь у скандальній справі.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
антритисі хвороби
приймає у Києві: викликає на виклики додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Професійна хвороба і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Києві:
ROCKEFELLER CENTER
630 5th Ave., Room 1803
New York, N.Y. 10021

Адреса у Києві:
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(718) 495-1111

ЕКЗКУТИВА ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

повідомляє, що

ХУ ЗВЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДКУ

відбудуться
в СУБОТУ, 12-ГО ГРУДНЯ 1992 року
в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру

700 Cedar Road, Philadelphia, PA 19111
з таким порядком нарад:

1. Відкриття
2. Прийняття порядку нарад
3. Вибір Комісії: Верифікаційної, Номінаційної і Резолюційної
4. Відчитання і затвердження протоколу з останніх загальних зборів
5. Звіт Екзекутиву і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і удільнення абсолютній уступуючій Управі
7. Звіт Верифікаційної Комісії
8. Фонд Допомоги братам і сестрам в Україні та інших країнах
9. Прийняття прелімінарної бюджету
10. Звіт Номінаційної Комісії і Вибір Ради Директорів ЗУАДКУ
11. Звіт Резолюційної Комісії
12. Запитання і внески
13. Закриття Загальних Зборів

Резєстрація від год. 9-ї рано, початок Загальних Зборів год. 10:30

Згідно зі статуту ЗУАДКУ, стаття шоста, параграф 16а. Активним членом ЗУАДКУ прислуговує право одного делегата на ці Загальні Збори, якщо загана організація чи установа має вирішальні членські вкладки по кінець 1992 р. включно, інакше вони тратьють право голосу. Організації Члени-Доброді: як вклатили в біжучій каденції на ціні ЗУАДКУ бодай 500 доларів, можуть делегувати трьох представників.

ЗА ЕКЗКУТИВУ ЗУАДКУ

Д-р Олександр Білик

голова

д-р Наталія Пазуник

секретар

ЖЕРТВУЙМО НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбулад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів,
або до бюро головного скарбника на нижче подану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.

209 B Grand Ave.

Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305.

Чеки випусувати: „Ukrainian Embassy Fund”.

Fax: (201) 301-0068

Відбулося вінчання д-р О. Кізіми з д-ром Б. Дропуличем

Молода пара Л. і Б. Дропулич

Дітройт (Л. Журба). — Тут в церкві Непорочного Зачаття відбулося 27-го вересня 1992 року вінчання молодої лікарки, Олександри (Лесі) Кізіми, дочки інж. Володимира і Мирослави Кізіми, з доктором філософії Бром Дропуличем.

В перагрі прибарній церкві, в час вінчання співав хор, а сиринкове солю „Аве Маріє” виконав маестро В. Шестюк.

Відтак відбулося весільне прийняття, ключовою точкою якого було зворушливе слово батька молодий інж. В. Кізіми українською та англійською мовами, в якому він незвичайно тепло бачив голоси своєю дою на нову дорогу життя, а зятя просив відповідно опікувати молодого дружиною у дальшому спільному житті.

Листопадове святкування

в Гантері

Під подумом синьо-жовтих прапорів відправлялася Божеественна Літургія з Па-

нахидою за полгягх героїв в обороні української держави і засв. п. Митрополита Андрея Шенгіцького. Змістовне слово про заслуги Митрополита Шенгіцького й полгягх героїв виголосив о. д-р Володимир Фіголь.

Після Панахиди присутні перейшли до Граждан, де відбулися святочні сходили для віншування Періодичного Чину. Сходилим відкрив інж. В. Левницький і попросив присутніх віншувати пам'яті полгягх однокласників мовчання. Ольга Кобзар подала програму сходили і представила присутнім гостей з України, які взяли участь у святкуванні читанням поезії.

Після відпівання „Гей у вибі” Андрій Бук прочитав святочне слово про Листопадовий Чин, пов'язуючи його з теперішніми подіями в Україні. Поезії читали: Валерій Матейчук з Буковини, Ігор Кушмелюк зі Львова, Ростисл Стеняк з Львова, Тарас Войчук, також лав'янини, аккомпанював. Читання поезій було переплетіням стрілецьких піснями у виконанні хору „Боян” зі Львова, нагнаних на стрічку. Національним славем закінчило святочні сходили.

О. Кобзар

Громада Лос Анджелесу відзначила роковини Листопадового Зриву

В неділю, 1-го листопада 1992 року зібрався в залі Українського Культурного Осередку Лос Анджелесу невелика громада громадян, щоб віншувати незбутні історичні події визвольних змагань в листопаді 1918 року. Схромну академію відкрив культурно-освітній референт УКО Ігор Лесик, закликаючи громаду практично використати в житті ідеали, за які згинувли борці за волю України. Святочна доповідь д-ра Олега Снілика була зосереджена на ідеологічних аспектах Листопадового Зриву і їх наслідках у визвольних змаганнях до сьогоднішніх часів. Снілик в листопадовіх виступах баритон Анатолій Ніколайчук відспівав в фортепіановому супроводі Івана Мілеску три народні пісні, тематично зв'язані з визвольними змаганнями. Його сильний, приємний його голос публіка сприйняла з задоволенням.

Після святочної промови д-ра Олега Снілика виступила група пласунів під керівництвом Марти Матлі. Вони відігравали беззагоном поезію Романа Купчинського „Перше Листопада”. Значний з поперелік виступів баритон Анатолій Ніколайчук відспівав в фортепіановому супроводі Івана Мілеску три народні пісні, тематично зв'язані з визвольними змаганнями. Його сильний, приємний його голос публіка сприйняла з задоволенням.

Запальняючий виступ хореографічної групи Петра Якименка не відбувся з невідомих причин.

Емоційно виразно відігравляла поезію Ярослава Заремби „Український Львів” дочка д-ра Снілика, Ксеня. В кінці програми виступив бандурист Андрій Кістайський. Він відспівав „Пісню Хмельницького” на слова Степана Руданського, музику А. Кістайського, дві вокальні пісні та відіграв інструментальну композицію його батька і ригорія Кістайського, „Гомін України”. Спів і супровід А. Кістайського витриманий у стилі спілків-хобзарів і під тим оглядом має в музичній культурі належну вагу. Академію закрила подякою присутнім та виконавцям Світлана Середенко, заступник голови УКО. Національним славем, відспіваний публікою, закінчило схромну, але вдалу імпрезу.

І така допомога...

(Закінчення зі стор. 2)

маються власне працею по школах, щоб зголошувалися вчити на цих курсах. Для них — це небувала нагода, використати своє знання й досвід та самому поширити свої горизонти — пізнання нової, такої дуже іншої від тушньої, системи навчання, а рівночасно — це й неперотворна нагода поліпшити свої знання, своїм так неслуго здобути добром — із друзями-читачами з України, які його так дуже потребують. І при цьому самі не втратять нічого, хіба кошти подорожі (всє інше їм заплатиться). А саме знання — це така дивна матерія, що чим більше її розділиш — тим її не меншає, а власне збільшується...

Можливо, що дехто, поперобувавши таких можливостей, схоче і працювати в цих ділянках настійно і стане воля для нього що однією цікавою нагодою поширити свою особисту кар'єру. І справді нашого українського шкільництва бу-

УКРАЇНСЬКА
СВІТЛИЧКА
ДОПОМАГА БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ
ДИТИНУ!

В події від Комітету Сирозників з дня 6-го листопада 1992 р. ч. 212 помічково подано приватку Б. Майковського. Приватку ім'я добродіє в ВАСИЛЬ МАЙКОВИЧ. Просимо вибачення і ще раз щиро дякуємо Б. Майковичеві. КОМІТЕТ

ДОСЛІДНИКИ ЗАСОБІВ масової інформації односторонньо підкреслюють, що більшість журналістів дотримуються демократичної орієнтації. Це сильно впливає на об'єктивність матеріалів, ползаних у пресі. Опублікований недавно у Вашингтоні завіт форуму свободи — незалежної організації, що займається дослідженням засобів масової інформації, показав, що кількість журналістів, які вважають себе демократами, зростає до 44,4 відсотків, тоді як кількість республіканців впала до 16,3 відс. У 1983 році, коли останній раз проводилося подібне опитування, тих, хто симпатизував з демократами серед журналістів було 36,5 відс., а прореспубліканських працівників засобів масової інформації на Демократичну партію наочно проявився під час останньої виборчої кампанії, коли основні газети, журнали і телевізійні станції редакційно підтримали Б. Клінтона. Як зауважила асистент президента Буша у справі проведення кампанії Мері Маталін, „засоби масової інформації коректно поведилися з демократами і дуже некоректно подавали інформацію про Президента”.

Ділимося сумною вісткою,
що в суботу, 21-го листопада 1992 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий
ЧОЛОВІК і ВУЙКО, КОЛ. СІНЧОВИЙ СТРЕЛЕЦЬ

бл. п. проф.

РОМАН ЧУЧКЕВИЧ

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ГАЛИНУ
родину в Америці й на Україні

Ділимося сумною вісткою з рідними та знайомими,
що 19-го листопада 1992 р. на 91-му році життя
відійшов у вічність

св. п.

Анатолій Мельник

Залишив у глибокому смутку:
жінку — РАЙСУ
батьку — ІВАНА
дітей —

ПІПЛО РУДЕСАЙП
СВІТЛИНУ ТАМАРУ КОВАЛЬ
НАДІЮ КАПІЛЬНИЧУ з родиною
ІГОРІ з родиною
І ВОЛОДИМИРА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 24-го жовтня 1992 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж. ВІЧНА ІОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою
з фаміліями, приятелями і громадою,
що у понеділок, 16-го листопада 1992 р.
відійшов на „Вічну Ватру”, на 91-му році життя

бл. п. пп. сен. кер. д-р

Богдан Макарушка

АРХИДІДЬКО ШПРИЦА,

член 3-го Куреня УПС „Лісові Чорти”, один з перших пікарів на пластових таборах в Україні в роках 1928-29 і перший Гетьманський Пластун ЧОК.

Горем опечалений дружини, синові, дочкам і всім родині
висловлюємо наше глибоке співчуття.

3-й Курень УСП і УПС

„Лісові Чорти”

В П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСА і ПРАДІДУСА

св. п. декана

о. Йосифа Адріяна Лукашевича

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в середу, 25-го листопада 1992 р.

в Пен-Ен, Н. Й. в церкві св. Михаїла;
в Лорді, Франція;
в Куритібі, Бразилія

Залишиє в смутку:

дружину — НАТАЛІЯ

дочку —

ЗБЕНИСЛАВА з мужем ПАПЛОМ
ОКСАНА з мужем ПАПЛОМ
внуки — ХРИСТІ з мужем ЯРЕМОЮ
і донькою ПАРИСЮЮ
внуки — АДРИАННА і БОРИС ПОЛОМ

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

НІХТО НЕ ПАМ'ЯТАЄ такої повені у східній Словаччині. Сильні дощі викликали велике підвищення рівня води в річці Уг, яка прорвала дамбу і повністю затопила кілька населених пунктів в районі Міхаловце поблизу кордону з Україною. Їх населення з допомогою частин цивільної оборони, військовослужбовців і пожежників довелося евакуювати. Тепер рівень води в річці Уг почав знижуватися.

Порожні українські крамничі
Не страшай нас, ми маємо гарант.
Родина наша, в Америці,
З "ОКСАНИ" вислала "Тігана"!

Dak Ham	6 x 1 Lb	Olives	1 Lb
Hard Salami	3 Lb	Ketchup	2 Lb
Lunchmeat	3 x 1 Lb	Chicken Flavor	13 Oz
Chicken Soups	1 Lb	Dry Milk	4 Lb
Canned Sardines	3 x 1 Lb	Chocolate Syrup	15 Lb
Chicken Soup	4.5 Lb	Raisins	2 Lb
Macaroni	5 Lb	Coffee	2.5 Lb
Oil	1 Gal	Cocoa	2.5 Lb
Crisco	6 Lb	Tea	1 Lb
Green Peas	4 x 1 Lb	Powdered Sugar	2 Lb
Black Pepper	1 Lb	Peanut Butter	2.5 Lb
Rice	20 Lb	Bubble Gum	1 Lb
Mustard	15 Lb	Danish Cookies	3 Lb

Вага - 105 фн. Ціна з пересилкою - \$225.00

Всі продукти американського походження.

Oksana Int'l Trade, Inc.

TEL: (908) 925-0717

1111 E. Elizabeth Ave., Linden NJ 07036.

ПАЧКИ ВІДПРАВЛЕННІ НА УКРАЇНУ 23 ЛИСТОПАДА
БУДУТЬ ОДЕРЖАНІ ДО РІЗДВА!

\$1.65 за фунт і дешевше - 5% знижка для організацій
Швидка доставка прямо в руки Ваших рідних та знайомих на
Україні. **ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ** - дивонити до Олени:

201.340.1260

ТрансУкраїна

TransUkraine Shipping Services

Після присяги

І. Бондарчук

місто, і визначено наскільки воно змінило своє обличчя.

Нарешті, літак зробив пік-ап і повільно приземлювався; кілька разів підстрибнув і покотився асфальтом до призначеного причалу. Поки наші валізи вивантажували, ми вповільно коротенькі аплікації, заплатили по 50 дол. за візу, пред'явили митнику паспорт, відповіли на кілька запитань і все. До наших валіз ніхто не заглядав. Ми зразу відчули, що таке власна Держава.

У великому натовпі людей, що виїхали зустрічати прибутих, ми наповномір розпізнали свою "сусідку" опинившись в її обіймах, а син Ваня дарує нам китичко чудових квітів. Це був своєрідний акт поріднення єдинокровних. Сидімо в авто і через 45 хвилин милуємося чудовими видами

Київської Лаври. А Київ — це Україна, а Дніпро — її історія. Через відомий мені міст перебралися на правобережжя, і вулицю Сагайдачного, дали Грушевського (які рідні назви!) виїхали на бульвар Дружби народів і, в одному будинку поселилися в оселі Тані. Нас поселили в окрему кімнату, що склалася на військову лабораторію: попіл стелею поновлені тоненькі дрітки на яких висіли десятки моделей різних літаків, ніби летять на схід. А на стіні висять учбові плакати уніформованих воїнів усіх родів військ від воєнки до генерала. Ні, це не для задоволення, це не для бачення. Син нашої опіки, Ваня, вже другий рік готується стати офіцером. Його дід був кадровим капітаном, видно гені відгукнувшись. Своє двохтижневе перебування провели прекрасно. Наша Таня (тепер наша),

Ваня і донечка Маруся наперемінно возили нас по всіх культурних установах, церквах, монастирях, крамницях. Не були лише в ресторані, бо сама Таня готовила нам страви, яких в ресторані не знайти, спеціально для цього взяла відпустку. Тепер з великою приємністю згадуємо про відвідини Києва та порідненням з нащадками колишніх сусідів. А наздогоні лист. „У нас велика радість. Ванечка на відмінно здав іспити і прийнятий до вищої військової школи на факультет радіотехнічного зв'язку. Він вже живе в казармі, до прийняття присяги не вільно лишати казарму“. А через кілька днів знову лист: „5-го вересня Ваня прийняв присягу на вірність Україні. Був такий дорослий, стрункий, у гарній військової форми з бойовим автоматом. Був дуже схвильований і дуже щасливий“.

І ми радіємо, що наша Таня виховала свідомого сина Івана Бондарчука, студента вищої військової школи. Бажаємо йому успіхів у науці, а в майбутньому бути зразковим офіцером збройних сил вільної української держави.

Ол.З-ля

Теміс на Союзіці

Ю. Петрикевич став першуну КЛК

Фіналісти турніру з організаторами.

Союзівка. — Тут у суботу і неділю, 10-го і 11-го жовтня, відбувся останній турнір сезону — клубові першості Карпатського Клубу.

У групі чоловіків переможцем вийшов Юрій Петрикевич, подолавши у фіналі Юрія Грабця вислідом 6-3, 7-5. У півфіналах Ю. Петрикевич переміг Юрія Попеля, 6-0, 7-5, а Ю. Грабець Володимира Дзімаса, 6-4, 6-1.

У групі жінок перше місце здобула Лариса

Грабець, друге Віра Попель, а третє Христи Карпачев.

Чашу д-ра Ярослава Рожанковського в групі чоловіків та інші нагороди фіналістам вручив колишній довголітній голова КЛК інж. Володимир Гнатівський.

Турніром провадили Ю. Попель і інж. Роман Ракочий, ст.

У суботу увечері відбулася товаришська зустріч зі забавою під звуки оркестри Союзівки.

Уродженець...

(Закінчення зі стор. 1)

ненням зв'язку з українським громадянством та з американськими урядовими чинниками.

Амбасадор Т. Старак відвідав Державний департамент у Вашингтоні, відбув розмови із Збігом Бєзєзінським, був у Пентагоні, дав інтерв'ю до „Голосу Америки“, відвідав польську та українську амбасди. Т. Старак відвідав провідників УГКЦ Митрополита Степана Сулика і єпископа Василя Лостна, відвідав оскілок УПЦ в Савт Бруклі та музеї, але нажалі не застав Патріарха УПЦ Мстислава. Достойний гість мав доповіді в НТШ у Нью Йорку, у Філадельфії, Ньюарку, Пасейку і Вашингтоні, відвідав Екзекутивний Комітет Народного Союзу і „Провінції“ як Філію Українського Католицького Університету у Філадельфії.

Вислухавши „звіт“ М. Дупляк про ці два повні активності тижні першого перебування в ЗСА першого амбасадора вільної України, ми, розуміється, питаємо гостя, з якими враженнями він повертається до Польщі.

Як справжній дипломат Т. Старак не хоче ясно висловитися і лише з усімком відповідає, що мав свою уяву про українців диспори і побачив, що дійсність трохи інша, що викликало і зміни в його поглядах. Про що він думає, ми не довідалися, але підкреслимо, що дуже мило „розочарувань“ у лемках і це його найкраще тут переживання. При тому однак зауважує, що лемки і на батьківщині змінилися.

Наш гість без питань і звичайної для нас штивності дипломата розповідає нам з гумором про свої переживання на тому відомому пості.

На цей пост дістав він призначення осінню 1991 року, але не вийшов з Києва тому, що не було засобів. Його вишлегували до Варшави, як першого офіційного представника вільної Ук-

раїні тоді, коли до Києва приїхав Єжи Козакевич, дипломатичний представник Польщі. Т. Старак підкреслює, що С. Козакевич вивчив українську мову та дуже прихильно відноситься до українців. Взагалі наш гість стверджує, що у поляків зайшла велика зміна у настанові до України та українців, що можна було бачити в часі відвідин у Польщі Президента України Леоніда Кравчука.

Ще побоювання будь-яких демонстрацій чинників не сповнилися, не було найменшої спроби до того і це дало можливість зменшити охорону Л. Кравчука а він міг навіть спокійно їти пішком вулицями Варшави.

— „Я бачив у житті два чуда“ — каже Т. Старак, — „проголошення незалежності України і зміну настанови до нас у Польщі“.

І далі амбасадор каже, що на його думку Польща це найважливіший сусід, який вже добре розуміє, що її незалежність є також її загрозою і що в неї та в нас одні найважливіші вороги.

А щоб не було у нас ніяких сумнівів щодо поглядів амбасадора відносно Польщі Т. Старак подає нам у коротких точках свої переживання.

— Як державник, — каже він з притиском, — а для всіх нас є основою, що за всяку ціну втримати незалежну державу. А загроза є тільки з однієї сторони і тому треба все робити, щоб її рятувати байдуже під якою вивіскою. Саме тому треба шукати максимального зближення з найважливішими сусідами.

— Так він думає, що ми можемо знайти спільну мову з поляками, хоча скільки років ми, зокрема в західних частинах України, були ворогами?

— Я переконаний, що це можливе. Пригадайте вище слова Шевченка! А при тому поляки усвідомили собі, що від долі України залежає також їхня доля.

— Як як представляється тепер ваша амбасада, після ваших дуже важливих поїток?

— Ну, що ж ми розпочи-

нали в двох кімнатах, з позначеною копівальною машиною і все за позначеною грошю. Але все ж я можу гордитися тим, що був першим дипломатом України і мушу признати, що мав дуже тепле відношення від усіх інших чужинців дипломатичних представництв у Варшаві. Відтак крім мене приїшли до праці консул, радник від економічних питань і перший секретар посольства.

Пів року мені довелося працювати самотньо у цих двох кімнатах і в жилах урочувалося, а мій син був помічником, шофером, секретарем і адміністратором. Тепер вже є більше приміщення в колишньому советському посольстві і вже трохи побуду наладується. Але, знаєте, мене цей примітивний початок ніяк не здивував, але і предчувство моє оптимізму, не забуваюте, що я перебував шість років на засланні у Казахстані та звиклий до різних обставин. А сьогодні я такі перший посланник Уряду України у Польщі.

— Чи можете згадати свої плани після передавання „булави“ амбасадором Г. Удовенком?

— Я ще не знаю. Не маю ніяких планів. Повертаюся до Києва, а там побачимо...

● ДО ВІНАЙМУ ●

ДО ВІНАЙМУ

ПОМЕШКАННЯ

3 кімнати з газовим опіріванням; другий поверх, біля автобусної зупинки. \$650.

Юліан, Н. Дж.

(201) 696-0097

● SERVICE ●

25% ЗНИЖКИ

ВИЖДАЄМО НА РОБОТУ: плавінг, дахи, пивничі, стілячі і цементні роботи, рини, фарбування, паркет та ін.

(212) 677-8626

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОКХ, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКИОЛІХ

ЛУС НАЙРО — директор

Родина ДИМТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Приймається оголошення СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привітання у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдаліші закутки світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГолошень

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цаль через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цаль через 2 шпальти	\$50.00
2 цаль через 2 шпальти	\$20.00	6 цаль через 2 шпальти	\$60.00
3 цаль через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем ..... до 10-го грудня 1992 р.
за старим стилем ..... до 17-го грудня 1992 р.

При заповненні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРИ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі, та шкоро надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

“СВОБОДА”

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

В справі святочних оголошень до поодиноких осіб і підприємств адміністрація телефонувати не буде.

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ОБІД на СОЮЗІВЦІ

Четвер, 26-го листопада 1992 року, год. 1-ша по пол.

ТРАДИЦІЙНИЙ СВЯТОЧНИЙ ОБІД

На спеціальне замовлення цілий індекс для родини

Додатково: великий вибір салат та стіл багатий з відеосмішними соподощами

Обіди тільки за попереднім замовленням.

Тільки обід на День Подяки .....

Обід на День Подяки з нічлігом .....

Спеціальна ціна від четверга до неділі .....

(податок і чайне акційне)

Ім'я .....

Адреса .....

Телефон .....

Дата приїзду .....

Будинок .....

Число осіб .....

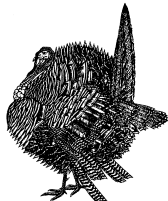
УНА Відділ ч. ....

Завдаток одержали .....

Замовлення на обід слати на адресу: або прошу телефонувати (914) 626-5641

Ukrainian National Association Estate

Kerhonson, N.Y. 12446

УКРАЇНСЬКА ФІРМА КОБЗА

- Перевезення комерційних і приватних вантажів між Україною і Канадою
- Друкування книжок у власній друкарні в Києві
- Пересилка на Україну пакоч, грошей, авті і т.д.
- Поспільште вислати пакки, щоб родина одержала їх на Різдво!
- Представники КОБЗИ є в усіх центрах поселення українців у ЗСА й Канаді

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario, Canada
Tel.: (416) 253-9314

ЦІНИ ОГолошень

у щоденнику „Свобода“ та у „Ukrainian Weekly“

ЦІНИ ОГолошень у щоденнику „Свобода“

1 лч через одну шпальту —	
за академі, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6.00
1 лч через одну шпальту —	
за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, півники, бенкети, бані, продажі домів і т.д.)	\$10.00
Оголошення на 8 шпальт, без оплати на їх зміст по	\$10.00
за кожний лч (1 лч з 8 шпальт)	

Якщо до оголошення включиться знімок — коштуватиме додатково:

Фотографування на одну шпальту	\$ 8.00
Фотографування на дві шпальти	\$10.00
Фотографування на три шпальти	\$12.00

Оголошення на чергові числа мусять вилітати до Адміністрації 2 дні перед публікацією.

ЦІНИ ОГолошень в АНГЛОМОВНОМУ ТИЖЕННИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕПЕЛЕНІ ВІДАННЯ)

1 лч через одну шпальту —	
за академі, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$10.00
1 лч через одну шпальту —	
за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, півники, бенкети, бані, продажі домів і т.д.)	\$20.00

Оголошення на чергові, недільні видання, мусять вилітати до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА

Телефонні оголошення НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ. Ціна КЛІПСОНИД

Посвідчення записаних рахунків за оголошеннями висилаємо тільки на спеціальні прохання.

Булашев, Георгій: УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях.

Космогонічні українські народні погляди та вірування.

Літературно-художнє видання.

Серія „Відродження“

Редактор Т. П. Гуменюк

Художнє оформлення В. В. Гарбуз

Переклад з російської Ю. Бурж

Київ, фірма „Довіра“, 1992, з друкарні „Поліграфічна“, стор. 414. Тверда обкла, ціна 11.00 дол.

Можна набувати у книгарні „Свобода“.

Мешканці степу Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% продажного податку.